

Sənətə böyük vurğunluq

Yaşadığı bütün mənalı həyatını Azərbaycan teatr və kino sənətinə həsr etmiş, tamaşalarda və filmlərdə bir-birindən maraqlı, bənzərsiz, yaddaqalan obrazlar yaratmış aktyor, Xalq artisti Əliabbas Qədirov çoxlarına qismət olmayan əsl sənətkar ömrü yaşamışdır. Görkəmli aktyorun ölümündən iyirimi il keçməsinə baxmayaraq, o daim sənət dostları və pərəstişkarları tərəfindən hörmətlə xatırlanır.

Əliabbas Gülabbas oğlu Qədirov 13 fevral 1946-cı ildə Bakı şəhərində dünyaya göz açıb. Orta təhsilini şəhərdəki 31, 176, 43, 36, 105 sayılı orta məktəblərdə alıb. Kiçik yaşlarından aktyorluq peşəsi onun qəlbinə, ürəyinə hakim kəsilib. Uşaqlığından humanitar elmlərə, xüsusən ədəbiyyata maraq göstərən Əliabbasa bu sahəyə həvəsi Dilşad müəllim oyadıb. Əliabbas Qədirov ilk rollarını bu ədəbiyyat müəlliminin məktəbdə təşkil etdiyi dram dərnəyinin tamaşalarında oynayıb. Onda ki fitri istedadı görünən Dilşad müəllim həmişə Əliabbasa baş rollarda oynamağı tapşırıb. Tamaşalarda gah Hacı Qaranı ("Hacı Qara"), gah Vaqifi ("Vaqif") oynaya-oynaya ürəyindən gələcək həyatı ilə bağlı bir-birindən gözəl arzular keçib. Günlərin birində bu arzuların reallığa çevriləcəyinə böyük ümid bəsləyib. Səkkizinci sinifdən "Dəmiryolçular" klubunda Xalq artisti Ağadadaş Qurbanovun rəhbərlik etdiyi dram kollektivinin üz-

lөр verib. Məhz elə bu bacarığına görə də Əliabbas Qədirov axırıncı kursda oxuyanda professor Mehdi Məmmədov onu akademik teatrda quruluş verdiyi Hüseyn Cavidin "Xəyam" faciəsində Yusif rolunu oynamağa dəvət edib. Gənc aktyor bu tamaşada da oynadığı rolu ilə teatr ictimaiyyətinin rəğbətini qazanıb. Əliabbas Qədirov 1970-ci il aprelin 6-dan Milli Dram Teatrının aktyoru kimi fəaliyyətə başlayıb. Görkəmli aktyor uzun illər bu sənət ocağında çalışıb. Aktyorluqdan teatrın bədii rəhbəri və direktoru vəzifəsinə qədər yüksəlib.

Əliabbas Qədirov 1970-ci ildən ömrünün sonuna qədər Milli Dram Teatrının səhnəsində bir-birinə bənzəməyən yaddaqalan obrazlar yaradıb. Oynadığı rollara, necə deyərlər, öz möhürünü vurub. Sabit Rəhmanın "Küləklər" pyesində Xosrov, Mirzə Fətəli Axundzadənin "Xırs quldurbasan" əsərində Vəli, Nodar Dumbadzenin "Darıxma, ana!" əsərində

Görkəmli aktyor həm də Azərbaycan Dövlət Televiziyasında əvvəlcə gənclər üçün "Məşəl", sonralar əyləncə xarakterli "Komediyalar aləminə səyahət" verilişlərinə aparıcılıq da edib. Əliabbas Qədirov həm də müəllim işləyib. Uzun müddət Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində gələcək aktyorlara dərs demiş, yol göstərmişdir.

Əliabbas Qədirov teatrla yanaşı, kino aktyoru kimi də bacarığı və peşəkarlığı ilə böyük uğur qazanmışdır. Təcrübəli aktyor "Azərbaycanfilm"də "Xatirələr sahilində" (İmran), "Nəğmə dərəsi" (Ata), "Nə yaxşı ki, Səməd Vurğun var" (Vaqif), "Bizim evin kişisi" (Mansur), "Qızıl uçurum" (Cəlil), "Qocalar" (Fəriz), "Babək" (Fəzl), "Dənizdən işarə" (Sultanov) və başqa filmlərə çəkilməmişdir. Əliabbas Qədirov kinorejissor Eldar Quliyevin çəkdiyi "Sevinc buxtası" ikiseriyalı bədii filmindeki Nazim roluna görə Azərbaycan Respublikasının Dövlət mükafatına layiq görülmüşdür.

Adı həmişə hörmət və ehtiramla xatırlanan aktyor Əliabbas Qədirovun Azərbaycan incəsənətinin inkişafına verdiyi töhfələr zaman-zaman dövlətimiz tərəfindən layiqincə qiymətləndirilmişdir. Görkəmli aktyor 1978-ci ildə Azərbaycan SSR Dövlət mükafatına, 1982-ci ildə Azərbaycan SSR Əməkdar artisti fəxri adına, 1989-cu ildə isə Xalq artisti fəxri adına layiq görülmüşdür. 2006-cı ildə isə aktyor "Şöhrət" ordeni ilə mükafatlandırılmışdır.

Aktyorun 60 yaşı yenidən tamam olmuşdu. Müdrik yaşına çatmış Əliabbas Qədirovun yaradıcılıqla bağlı ürəyində arzuları, planları çox idi. Aktyor hələ yeni-yeni rollar oynamaq istəyi ilə yaşayırdı. Nə edəsən ki, son zamanlar səhhətində problemlər yaranmışdı. Amma buna baxmayaraq, hələ uşaqlığından ilk addımlarını atdığı, müxtəlif rolları canlandırıdığı səhnəni tərk etməyi ağılna da gətirmirdi. Görkəmli aktyorun sonuncu rolu Əli Əmirlinin "Mesenat" əsərindəki Hacı Zeynalabdin Tağıyev oldu. Əgər sağlamlığı imkan versəydi, inanırıq ki, Əliabbas Qədirov bundan sonra da səhnəmizdə neçə-neçə parlaq obrazlar yaradacaqdı.

2006-cı il mart ayının 8-də qapıları görkəmli aktyor Əliabbas Qədirovun vəfat etdiyi barədə qara xəbər döydü. Azərbaycan teatrına ağır itki üz verdi. Oynadığı rolları ilə milyonların ürəyini fəth etmiş tanınmış sənətkar bizlərdən ayrıldı. Bu böyük sənətkardan xalqımıza teatr səhnəsində və filmlərimizdə yaratdığı bir-birinə bənzəməyən obrazlar qaldı. Əliabbas Qədirov yaratdığı bu obrazlarla tamaşaçı qəlbində heç vaxt pozulmayacaq iz qoydu. Xalqımız incəsənətimizin, mədəniyyətimizin inkişafında böyük xidmətlər göstərmiş bu böyük sənətkarı heç vaxt unutmayacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

vü olub. Aktyorluq sənətinin sirlərinə də elə həmin dram dərnəyində yiyələnib.

Sənətə böyük vurğunluq pillə-pillə onu zirvələrə ucaldıb. Ürəyində baş qaldıran arzularına çatmaq üçün o, yorulmaq bilmədən daim öz üzərində çalışıb, sınaqlara, imtahanlara hazırlaşıb. Bu çalışqanlıq, hazırlıq onun gələcəyinə yol açıb, arzularına qovuşdurub. Əliabbas Qədirov 1965-ci ildə Mirzə Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Teatr İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət Universiteti) dram və kino aktyorluğu fakültəsinə qəbul olub. Onu zirvələrə aparacaq yolun bünövrəsi burada qoyulub. İlk günlərdən ali təhsil ocağında çalışqanlıqla ilə seçilib. Sənət müəllimi, ixtisas kurs rəhbəri Xalq artisti, professor Mehdi Məmmədov, səhnə danışığı müəllimi Əməkdar artist, qiraət ustası Müxlis Cənistadə olub. Tələbə həyatının sevincini yaşayan Əliabbas Qədirov sənətin sirlərini müəllimlərindən öyrənə-öyrənə püxtələşib.

Tələbəlik illərində institutun tədris teatrının ştatlı aktyoru kimi Əliabbas Qədirov Cəfər Cəbbarlının "Aydın" (Surxay), Hüseyn Cavidin "Azər", Afanasi Salınskinin "Təbilçi qız" (Fyodr) əsərlərinin tamaşalarında maraqlı rollar oynayıb. Böyüklüyündən, kiçikliyindən asılı olmayaraq, onun oynadığı bütün rollar müsbət qarşılanıb, diqqəti cəlb edib, işıqlı gələcəyinə böyük ümid-

Givi, İlyas Əfəndiyevin "Mah-nı dağlarda qaldı" əsərində leytenant və Nicat, Cəfər Cəbbarlının "Aydın" pyesində İlyas, Bəxtiyar Vahabzadənin "Kimdir haqlı?" əsərində Rəşad, Nəbi Xəzrinin "Torpağa sancılan qılncı" əsərində Qazan xan, Şekspirin "Kral Lir" əsərində Qraf Qloster və başqa rolları böyük məharətlə canlandırmışdır. Həm Akademik Milli Dram Teatrında, həm də filmlərdə oynadığı rollara nəzər yetirəndə Əliabbas Qədirovun çox peşəkarlıqla bir-birinə zidd, konfliktli, mürəkkəb xarakterli obrazlar yaratdığını görmək mümkündür.

Qısa müddət ərzində sənətkarlığı ilə böyük şöhrət qazanmış Əliabbas Qədirovun oynadığı tamaşaların bir qismi televiziyanın "Qızıl fond"una daxil edilmişdir. Bu tamaşalardan Süleyman Sani Axundovun "Laçın yuvası" (Cahangir), Məmməd Muradın "Təkan" (Dilqəm), İlyas Əfəndiyevin "Atayevlər ailəsində" (Cahangir), Mirzə Fətəli Axundzadənin "Hacı Qara" (Heydər bəy), Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" (Fərhad), Mar Bayciyevin "Duel" (İsgəndər), Dazortsevin "Qəbula gələn sonuncu adam" (Kişi) əsərlərinin adlarını çəkmək olar. Bu gün də sevgi ilə baxılan həmin tamaşalar Əliabbas Qədirovun necə də böyük bir sənətkar olduğunu parlaq şəkildə göstərir. Onu xalqa sevdiren də elə bu sənətkarlığı və bacarığıdır.